

Täysistunto

Torstai 24.10.2024 klo 16.00—20.05

2.7. Suullinen kysymys väkivallan uhrien auttamisesta (Sofia Virta vihr)

Suullinen kysymys SKT 182/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys, edustaja Virta.

Keskustelu

16.49 **Sofia Virta vihr:** Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni on ollut kysyä tämä kysymys jo lukuisia kertoja tämän syksyn aikana, mutta valitettavasti lähes joka viikko on nähty niin lohduttomia uutisia, että tämän kysyminen on jotenkin tuntunut väärältä. Ajattelen kuitenkin, että aihe on yhteiskunnallisesti niin merkittävä, että tästäkin on kyettävä puhumaan.

Lähisuhdeväkivallan tilastot ovat nimittäin kasvussa. Väkivaltaa voi joutua kokemaan kuka tahansa, mutta me tiedämme, että Suomessa jopa yli puolet naisista on kokenut fyysisistä väkivaltaa, seksuaaliväkivaltaa tai uhkailua. Lähisuhdeväkivalta rikkoo, se traumatisoi, se vammauttaa, se ajaa taloudellisiin vaikeuksiin, ja pahimmillaan se vie hengen.

Suomessa väkivaltatyötä tekevät tällä hetkellä pääasiassa järjestöt. Suurin osaaminen on tällä hetkellä järjestöissä. Nyt kun hallitus leikkaa järjestöavustuksia, on järjestöiltä kuultu vakavaa viestiä siitä, että osa saattaa jäädä avun ulkopuolelle. Samaan aikaan me tiedämme, että hyvinvointialueilla ei ole vastaavaa kykyä vastata siihen palvelutarpeen kasvuun, joka sinne saattaa kohdistua. Kysyisinkin ministeri Juusolta: miten hallitus pyrkii turvaamaan väkivallan uhrien avun jatkossa, kun nämä järjestöleikkaukset konkretisoituvat ja hyvinvointialueet kamppailevat mittavien säästöpainneiden alla? [Kimmo Kiljunen: Vakava kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Juuso.

16.50 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Virta esittää erittäin tärkeän kysymyksen. — Taloudellisista syistä joudumme supistamaan myöskin sosiaali- ja terveysalan yhdistysten rahoitusta. Me olemme tällä hetkellä selvittämässä, millä tavalla me teemme sen järkevällä tavalla. Nyt ensi vuonna kohdistamme leikkauksia niihin, jotka saavat isoja avustuksia, ja ennen kaikkea vähennämme uusien avustusten saajia, jotta saamme sen vaaditun säästösumma kasaan. Totta kai tarkoituksena on, että nimenomaan haemme sitä vaikuttavuutta ja niitä yhdistyksiä ja niitä järjestöjä, jotka tekevät nimenomaan sitä työtä, mihin sosiaali- ja terveysyhdistysten STEAn rahoitukset on tarkoitettu kohdennettavaksi. Palaamme kyllä asiaan, kunhan saamme selvityshenkilön raportin vuoden lopussa, ja varmaan ensi vuoden alussa voimme sitten katsoa tilannetta uudestaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat tästä aiheesta esittää lisäkysymyksen, ilmoittautumaan V-painikkeella ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Virta jatkaa.

16.51 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Väkivallan uhrien auttaminen on välttämätöntä. Jokainen kysymys siitä, miksi ihminen ei vain lähde väkivaltaisesta parisuhteesta, kertoo, miten vähän me yhteiskuntana ymmärrämme sitä ilmiötä. Me tiedämme, että ero on usein se kaikkein vaarallisin hetki, eikä väkivalta suinkaan valitettavasti aina lopu eroon. Sen takia on hyvä kuulla, että ministeri pyrkii selvittämään niitä keinoja, joilla voitaisiin uhrien apua lisätä.

Haluaisin kuitenkin myös kysyä, mikä on hallituksen suunnitelma ja visio siitä, miten väkivallan tekijöiden kuntoutustyöhön pyritään panostamaan, koska uhreja on autettava, mutta samaan aikaan on fakta, että niin kauan kuin tekijöihin ei kyetä vaikuttamaan, meillä on aina vain uusia uhreja, ja nämä ovat asioita, joissa ei aina voi korjata perästä. Kuulisin mielelläni, mikä on hallituksen suunnitelma siitä, miten väkivaltaa pyritään ennalta estämään ja torjumaan, niin että meillä ei olisi ihmisiä, jotka kokevat, että väkivalta on ainoa keino kontrolloida tai hallita toista ihmistä. Kysyisin siis väkivaltatyöhön laitettavista panostuksista nimenomaan sinne tekijäpuolelle. Onko näitä näköpiirissä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kuka vastaa? — Ministeri Meri.

16.52 Oikeusministeri Leena Meri (vastauspuheenvuoro): Kiitos! Harvoin keskustellessa meillä väkivallasta, ja se on erittäin tervetullutta. En oikeastaan ihan saanut kiinni siitä, mikä oli se teidän fokuksenne siinä kysymyksessä, että halusitteko te kysyä yhdistysten tukemisesta vai ylipäättään hallitusohjelmahankkeista, niin yritän nyt arvioida, mikä oli kysymyksenne. [Puhemies: Ennalta ehkäisystä!] — Ennalta ehkäisystä. No, me ennalta ehkäisemme jo sillä, että me tuomme näitä tärkeitä asioita esille, panostamme järjestötoimintaan, kiristämme rangaistuksia, panostamme kunniaväkivaltaan, panostamme esimerkiksi pakkoavioliiton kriminalisointiin, tyttöjen ja naisten silpomisen kriminalisointiin — meillä on ihan valtava määrä erilaisia toimenpiteitä. Ja toki se, että me keskustellaan väkivallasta, naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja tyttöihin kohdistuvasta väkivallasta, on minusta erittäin tärkeitä ennalta ehkäisyä. Tässä yhteiskunnassa keskustellessa liian vähän esimerkiksi kunniaväkivallasta, joka kohdistuu erityisesti naisiin, ja toivoisin, että tästä voisimme keskustella täällä vaikka enemmän.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

16.54 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on tosiaan Euroopan toiseksi väkivaltaisimaa naisille, mutta aiotte leikata auttamistyöstä. Apua tarjoavat usein juuri järjestöt. Järjestöjen työstä leikattaessa menetetään myös merkittävä määrä vapaaehtoistyötä. Olette tekemässä osalle järjestöistä verovähennysoikeuden lahjoitukseen, mutta jostain syystä sote-alan järjestöt ovat jäämässä tämän verovähennysoikeuden ulkopuolelle. Miksi?

Leikkausten lisäksi rajaatte myös järjestöjen mahdollisuutta käyttää rahoitustaan. Esimerkiksi väkivaltaa kohdanneille ei järjestö voisi jatkossa tarjota oikeudellista apua, eikä järjestö myöskään saisi jatkossa kouluttaa STEA-rahoituksella viranomaisia eli jakaa tätä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2024 vp

osaamistaan. Minkä vuoksi tämäntyyppisiä rajoituksia järjestöjen toimintaan tehdään sen lisäksi, että heiltä merkittävästi leikataan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pääministeri Orpo.

16.55 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on sellainen asia, mihin haluaisin käyttää ihan yleisenkin puheenvuoron. Lähisuhdeväkivalta ja naisiin kohdistuva väkivalta ovat kammottavimpia ilmiöitä, mitä Suomessa on, ja ne luvut ja kansainväliset vertailut osoittavat, että meillä on jotain perin sairasta tässä maassa, meidän kodeissa, ja tähän pitää puuttua. Siksi meillä on hallitusohjelman mukaisesti lukuisia lakihankkeita, joilla tähän ilmiöön puututaan, sen eri ilmenemismuotoihin, mutta on tietenkin aivan oleellisen tärkeää, että myöskin vaikeana taloudellisena aikana näiden järjestöjen kanssa, jotka tätä tärkeää työtä tekevät, pyritään tekemään yhteistyötä ja tukemaan heitä toiminnassaan. Siinä on kyse muustakin kuin pelkästään rahasta. Jo se pelkästään, että me puhumme tänään täällä tästä — kiitos kysymyksestä — on sitä työtä, mitä meidän kaikkien pitää tehdä. Tämä on oikeasti musta... ei piste, vaan jotain paljon suurempaa suomalaisessa yhteiskunnassa, ja tähän hallitus haluaa puuttua. Tehdään tämäkin asia yhdessä.

Kysymyksen käsittely päättyi.